

تعاریف و مفاهیم و شرایط پذیرش دانشجویان دوره MDPH

مقدمه

امروزه ضرورت گسترش مراقبت‌های بهداشتی دهان و دندان و نهادینه کردن روش‌های پیشگیری به جای روش‌هایی که تنها به درمان اکتفا می‌کنند به عنوان یک سیاست ملی بسیار جدی در عرصه سلامت دهان و دندان مطرح شده است. بر این اساس، تقویت نگرش جامعه نگر فارغ‌التحصیلان دندان پزشکی و آمادگی آنان برای ایفای نقشی موثر در شبکه بهداشتی درمانی کشور موجب گسترش مراقبت‌های بهداشتی دهان و دندان در سطح جامعه خواهد شد.

تعریف رشته سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی "علم و هنر پیشگیری از بیماری‌های دهان، بالا بردن بهداشت دهان و دندان و سطح کیفی زندگی از طریق کوشش‌های سازمان یافته در اجتماع" است.

برای نیل به اهداف فوق، برگزاری دوره آموزشی MDPH (Master of Dental Public Health) متمرکز بر مباحثی نظیر بهداشت دهان و دندان و سطح کیفی زندگی در مقطع PhD در پنج دانشگاه بزرگ کشور سالانه حدود ده دانشجوی در حال تحصیل هستند. با این حال، نیاز روز افزون و توجه بیشتر به پژوهش‌های دندان پزشکی در مراکز علمی و اجرایی ضرورت تربیت نیروهای مرتبط در سایر سطوح را نمایان تر ساخته است. وجود فارغ‌التحصیلان این رشته در بخش پزشکی کشور طی بیست سال گذشته منجر به گسترش طرح‌های مطالعاتی کوچک و اجرایی تر شدن طرح‌های پژوهشی بزرگ شده است.

دانش دندان پزشکی به دنبال گسترش دانش پزشکی در حال سرعت گرفتن است. در کشور ما نیز وجود دانشکده‌های متعدد، نیاز به متخصصین و اعضای هیئت علمی متناسب با آن، و به دنبال آن نیاز به هدایت علمی پایان نامه‌های دانشجویی ضرورت اساسی برای گسترش دانش سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی می‌باشد.

طراحی این برنامه آموزشی بر اساس دو الگوی دوره‌های کوتاه مدت سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی در خارج از کشور و برنامه MPH موجود در دانشگاه تهران صورت گرفته است. بدین منظور، ابتدا بر اساس بهترین برنامه‌های آموزشی دنیا واحدهای ضروری و اختیاری مورد نظر مشخص گردیده، و در مرحله بعد با سیستم آموزشی موجود در دوره MPH دانشگاه تهران تطبیق داده شده است.

با توجه به اینکه همکاران گروه سلامت دهان دانشکده دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران از مراکز علمی مختلف دنیا فارغ‌التحصیل شده و تجربیات متنوع و گران بهایی را همراه دارند، کلیه اعضای گروه مربوطه در طراحی این برنامه مشارکت داشته‌اند. همچنین، بسته به موضوع از اساتید سایر دانشکده‌های کشور که در مباحث خاصی صاحب نظر بوده‌اند جداگانه کسب نظر شده است.

به نظر می‌رسد، برگزاری این دوره در گسترش دانش این رشته بسیار موثر بوده و بستر خوبی برای بکار بستن یافته‌های این رشته را فراهم آورد.

تاریخچه

از سال ۱۹۷۸ مطابق با اعلامیه آلماتا سیستم مراقبت‌های اولیه بهداشتی در کشورهای مختلف راه خود را باز کرد. همچنین از سال ۱۹۷۹ مراقبت‌های اولیه بهداشت دهان و دندان به تدریج در کشورهای مختلف، در سیستم مراقبت‌های اولیه بهداشتی ادغام گردیده است. استفاده مفید از شبکه مراقبت‌های اولیه بهداشتی در جهت ارائه مراقبت‌های بهداشت دهان و دندان نه تنها موجب گسترش این مراقبت‌ها می‌شود، بلکه با پیشگیری از شیوع بیماری‌های دهانی و دندان در کاهش هزینه‌های درمانی نیز موثر است. حوزه معاونت آموزشی و زارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران نیز در تاریخ ۸۹/۱۲/۳ برگزاری دوره عالی بهداشت دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور لازم الاجرا اعلام و مراتب را ابلاغ نموده است.

تعاریف و مفاهیم

تعریف MDPH

دوره آموزشی MDPH یک دوره تحصیلات تکمیلی در رشته "سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی" یا "Community Oral Health" است که در آن دانش آموختگان دوره دکتری عمومی دندان پزشکی برای ایفای نقش‌های آموزشی در گروه سلامت دهان دانشکده‌های دندان پزشکی و نقش مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر اساس تعریف سلامت دهان و دندان، آماده می‌شوند. با توجه به اینکه برگزاری این رشته در مقطع PhD در طی ده سال گذشته و همکاری مشترک در برگزاری آن با دانشکده هلسینکی فنلاند نتایج بسیار مطلوبی را به دنبال داشته است، طراحی دوره کارشناسی ارشد بسیار آسان‌تر بوده و راهنمای مناسبی جهت پر کردن نیازهایی که با دوره PhD برآورده نمی‌شود، می‌باشد.

تحصیل در این دوره با پرداخت شهریه برای هر ترم تحصیلی امکان پذیر می‌باشد.

دوره تمام وقت (حضور)

تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت و حضوری می‌باشد. در صورتی که دانشجو مستخدم یکی از ادارات دولتی و دانشگاه‌ها باشد، باید از مأموریت آموزشی استفاده نماید.

دوره پاره وقت (پودمانی)

با توجه به اینکه کاربرد اصلی این دوره، تربیت مدیران آگاه و توانمند در نظام سلامت دهان کشور است، در این دوره محدودیت حضور کارکنان و مدیران نظام سلامت دهان مورد توجه قرار گرفته و دوره به صورت پاره وقت برگزار می‌شود.

دوره MDPH بین‌المللی

دوره MDPH بین‌المللی با حضور دانشجویان خارجی و با همکاری سازمان جهانی بهداشت و دانشکده دندان پزشکی دانشگاه هلسینکی برگزار می‌شود. شرایط این دوره مشابه دوره‌های تمام وقت و یا پودمانی بوده و ارائه دروس به زبان انگلیسی خواهد بود. این دوره بر اساس تقاضای متقاضیان خارجی و مطابق ضوابط دانشگاه علوم پزشکی تهران و دانشگاه هلسینکی - فنلاند و هماهنگ با اولویت‌های سازمان جهانی بهداشت طراحی و برگزار می‌گردد.

طول مدت

این دوره شامل ۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان نامه است که طی یک سال و نیم سپری می‌شود. دوره پودمانی شامل شش ترم تحصیلی و برای هر ترم بین چهار تا شش واحد درسی است که در مجموع ۲/۵ سال به طول می‌انجامد.

دروس اجباری

دروس اجباری دوره ۲۳ واحد است که در هر دو دوره تمام وقت و پودمانی مشترک و اجباری می‌باشد.

دروس اختیاری

دروس اختیاری دوره ۵ واحد است که در هر دو دوره تمام وقت و پودمانی مشترک و اجباری می‌باشد.

کار در عرصه

به میزان ۲ واحد است که در هر دو دوره تمام وقت و پودمانی مشترک و اجباری می‌باشد.

پایان نامه

به میزان ۴ واحد است. پس از گذراندن نیمی از دروس (۱۴ واحد) دانشجو می‌تواند موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت رساند.

ثبت نام و نحوه واحد گیری

انتخاب واحد دانشجویان بر اساس تقویم دانشگاهی از طریق سایت <http://edu-e.tums.ac.ir> انجام می‌شود. دانشجویان می‌بایست دقیقاً در زمانی که از سوی دانشگاه برای واحد گیری اعلام می‌شود، اقدام به انتخاب واحد نمایند و پس از انتخاب واحد در هر نیمسال یک پرینت از آن تهیه و به آموزش دانشکده دندان پزشکی تحویل نمایند.

رسالت و اهداف

رسالت رشته سلامت دهان تربیت فارغ‌التحصیلانی است که در راستای اهداف چشم‌انداز ۱۴۰۴ و نقشه جامع سلامت کشور با استفاده از روش‌های شناخته شده، در جهت تأمین و ارتقاء سلامت دهان جامعه و برقراری عدالت اجتماعی نسبت به کنترل و پیشگیری از بیماری‌های شایع دهان اقدام کند. رسالت این رشته به شرح زیر تبیین می‌گردد:

الف) تلاش در جهت ارتقاء سلامت دهان و پیشگیری از بیماری‌های شایع دهان و دندان

ب) تربیت نیروهای حرفه‌ای این رشته در مقطع کارشناسی ارشد.

ج) آموزش و توانمندسازی کلیه گروه‌های هدف جامعه و آحاد مردم، کارکنان بخش سلامت و سیاست‌گذاران در رابطه با گسترش راه‌های تأمین و ارتقاء سلامت دهان و دندان و توجیه نمودن ارتباط آن با سلامت عمومی و کیفیت زندگی.

چشم‌انداز دوره

انتظار می‌رود که فارغ‌التحصیلان این رشته قادر باشند خدمات آموزشی، پژوهشی و مدیریتی در زمینه سلامت دهان و دندان را در حد استانداردهای پذیرفته شده جهانی ارائه کنند و نقش خود را در دستیابی به شاخص‌های سلامت دهان و دندان کشور طی سال‌های آینده بر اساس اهداف اعلام شده از سوی سازمان جهانی بهداشت برای سال ۲۰۲۰ و افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایفا کنند و در کسب رتبه اول در بین کشورهای منطقه و جایگاه قابل قبول در جهان مشارکت فعالی داشته باشند.

ارزش‌ها و باورهای دوره

در تدوین این برنامه، بر ارزش‌های زیر تأکید می‌شود:

این رشته به دنبال تربیت افرادی کار آمد، متعهد، مدیر و مدبر، مسئولیت‌پذیر، برخوردار از وجدان و انضباط کاری و سازگاری اجتماعی می‌باشد. دانش‌آموختگان این رشته به برابری انسان‌ها در برخورداری از سلامت و عدالت در سلامت معتقد بوده، همچنین اصول ارزش‌های انسانی، اسلامی و اخلاق حرفه‌ای را رعایت و منافع انسانی و ملی را در الویت قرار می‌دهند. دانش‌آموختگان این رشته به سلامت محوری و به اصل تحقق اهداف نظام سلامت در گرو کار گروهی، معتقد هستند. نگرش جامع به انسان و جامعه دارند و به ارائه خدمات و افزایش مستمر توانمندی‌ها، با استفاده از دانش، فناوری و استاندارد بومی و جهانی می‌پردازند.

شرایط پذیرش دانشجویان

* واجدین شرایط از بین اعضاء هیئت علمی، دستیاران تخصصی دندان پزشکی و دندان پزشکان انتخاب می‌شوند.

- داشتن مدرک دکترا یا بالاتر در رشته دندان پزشکی

- پذیرش در آزمون ورودی

- داشتن مأموریت آموزشی تمام وقت برای دانشجویان تمام وقت (شاغلین دولتی)

- داشتن موافقت بالاترین مقام مسئول برای دانشجویان دوره پودمانی (شاغلین دولتی)

* اعضاء هیئت علمی و دستیاران تخصصی از حضور در آزمون کتبی معاف بوده و پذیرش بر اساس مصاحبه، سهمیه و اولویت تعیین شده انجام می‌شود.

گواهی نامه

به فارغ‌التحصیلان این دوره گواهینامه MDPH از سوی دانشکده دندان پزشکی و دانشگاه علوم پزشکی تهران اعطا می‌شود.

تعداد و نحوه پذیرش

الف) آزمون مرحله اول کتبی و به صورت تستی چهار گزینه‌ای برگزار می‌شود. در این مرحله ۲ برابر ظرفیت رشته پذیرش می‌شوند.

ب) آزمون مرحله دوم شامل مصاحبه شفاهی است که توسط شورای برنامه ریزی MDPH شامل نماینده آموزش دانشکده دندان پزشکی، نماینده آموزش دانشگاه، نماینده دانشکده بهداشت و سایر افرادی که توسط گروه سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی معرفی می‌شوند، انجام می‌گردد. عدم حضور داوطلبان در مرحله دوم آزمون انصراف محسوب شده و انجام مصاحبه مجدد امکان پذیر نخواهد بود.

پذیرش بر اساس ۷۰٪ نمره آزمون کتبی و ۳۰٪ نمره مصاحبه شفاهی بوده و اولویت با رتبه‌های بالاتر است.

تیسره: از ۳۰٪ مصاحبه شفاهی، ۴۰٪ (معادل ۱۲٪ کل) بر اساس مستندات و CV ارائه شده محاسبه شده و ۶۰٪ (معادل ۱۸٪ کل) در مصاحبه شفاهی بر اساس توانایی‌های ارتباطی و زبان انگلیسی منظور می‌شود.

ظرفیت پذیرش در این رشته ۱۰ نفر است. ۴۰٪ درصد از ظرفیت رشته به اعضاء هیأت علمی و دستیاران تخصصی با اولویت دانشگاه علوم پزشکی تهران اختصاص دارد.